

DEEL 19. Nog iets meer over dode werken

Wij gaan in dit deel verder met de studie over het onderwerp 'dode werken', die, zoals wij eerder hebben gezien, het verschil maken tussen een religieus en een geestelijk persoon, en het is belangrijk om goed het verschil te kennen.

Wij hebben geprobeerd om te begrijpen wat het betekent om een bepaalde vorm van godsvrucht te hebben, zonder de kracht ervan te bezitten. Of, met andere bewoording, wat betekent het om religieus te zijn als tegenstelling van geestelijk zijn. Het gevaar is nu, dat religieus zijn iedereen, op termijn, tot een Farizeeër maakt. Christelijke spiritualiteit (geestelijkheid) is datgene wat ons doet richten op de gelijkenis met Christus. Het contrast en verschil tussen Jezus en de Farizeeërs was zo groot dat dit ons laat zien hoe groot het verschil is tussen iemand die geestelijk is en iemand die religieus is.

Dode werken is iets waar in het Nieuwe Testament van gezegd dat wij ons daarvan *moeten bekeren*. Wij zagen in de vorige delen al vijf eigenschappen van dode werken. Het zijn werken die zonder vreugde gedaan worden, zonder liefde, niet vanuit het hart, werken gedaan zonder geloof en werken die tot eigen voordeel zijn.

Nu gaan wij kijken naar de zesde eigenschap van dode werken. Dit zijn werken die iemand doet om zijn geweten te sussen. U weet dat wij allemaal een geweten hebben en dat geweten geeft onrust wanneer wij iets doen waar wij ons een beetje ongemakkelijk bij voelen. Ook ongelovigen hebben dat. Paulus zegt tegen alle mensen, zelfs tegen hen die geen wet aan de buitenkant hebben, maar waar de wet wel in hun hart geschreven staat; *"Hun geweten vertelt hun wat zij moeten doen: Of hun gedachten klagen hen aan, of hun gedachten spreken hen vrij"* (**Romeinen 2:15**). Ditzelfde geldt ook voor ons, christenen.

Het geweten ontwikkelt zich in gevoeligheid naar gelang wij meer en meer de stem van de Heilige Geest horen. Ons geweten kan er soms ons bij op aandringen om iets te doen en dan gaan wij dat doen om te kunnen ontkomen aan de opdringerige stem van ons geweten; niet uit liefde voor God of omdat wij voelen dat dit het is wat God wil dat wij doen, maar eerder om aan de indringende oproep van ons geweten te ontkomen. Laat ik een voorbeeld hiervan geven. U bent op een morgen vergeten om de Bijbel te openen en een stuk hieruit te lezen, terwijl u klaar staat om naar uw werk te gaan. Dan spreekt uw geweten en zegt: "hé, je bent vergeten om in de Bijbel te lezen". En dus doet u de Bijbel open, gaat voor twee minuten zitten om een Psalm of een paar Spreuken te lezen, en klaar bent u. Uw geweten is nu gesust en u kunt gerust naar uw werk gaan. Anders denkt u misschien dat u een ongeluk kunt krijgen of dat er iets anders negatiefs gebeuren kan. Dit is geen geestelijk zijn, maar bijgeloof. Het is als mensen die een Bijbel onder hun kussen hebben liggen om zoete dromen te hebben. Dit is net zo goed bijgeloof.

De mens kan bidden, omdat hij voelt, 'ho, ik ben vergeten om te bidden'. Dus ga ik op de knieën, bid ik vijf minuten om mijn geweten te sussen en is mijn geweten rustig. Ik ben hierdoor niet geestelijk bezig, maar religieus. Om dezelfde reden kunnen mensen naar samenkomsten gaan, hun tienden geven, geld geven aan de armen, enz., om hun geweten tevreden te stellen. Al dit soort werken, zijn dode werken. Het zijn geen verkeerde werken. Ik bedoel hiermee te zeggen, "hoe kan bidden, de Bijbel lezen, enz. verkeerd zijn?"

Nu is er een verschil in het doen van deze dingen uit een gewetenswroeging of vanuit een discipline. Ik zeg niet dat wij alleen in de Bijbel moeten lezen wanneer ons gevoel dat ingeeft. Wij leven niet op gevoelens. Wij doen wat goed is of dat nu goed voelt of niet. Het is net als naar uw werk gaan. U gaat niet alleen naar uw werk wanneer het goed voelt. U zegt niet tegen uw kinderen dat zij naar school moeten wanneer dat bij u goed voelt. Zelfs wanneer het regent, dan trekt u uw regenpak aan of zet de paraplu op om te gaan. Het is een discipline; het is goed voor u. Zo ook met het lezen uit de Bijbel en bidden; wij doen dat niet alleen omdat dat wij het gevoel hebben om dat te moeten doen; In veel gevallen is er juist een gevoel om het niet te doen. Dus is er een ruimte voor discipline in een christenleven. Dat zijn geen dode werken. Discipline is voor alle christenen een zeer goede eigenschap om te bezitten; discipline te hebben om de Bijbel te lezen, om dagelijks te communiceren met God, om met regelmaat samenkomsten te bezoeken, enz. Dus is er een groot verschil met het alleen maar tevreden stellen van ons geweten, door deze dingen te doen of wanneer ze gedaan worden vanuit discipline (de wil) om het te doen.

Laat ik nog een voorbeeld geven, nu met betrekking tot evangelisatie. Een evangelist kan uw gevoel aanwakken door te zeggen: "Er gaan miljoenen mensen dood zonder Christus te kennen. Wat doet u hieraan? Wat doet u hier in het verdienen van uw boterham? Waarom gaat u er niet op uit?" En wat doet u? U geeft uw baan op en gaat er op uit om miljoenen te bereiken, zonder dat u door God geroepen bent. U hebt uw baan opgegeven, u bent naar een andere plaats gegaan om christelijk werk te doen en dan, na een bepaalde periode, raakt u gefrustreerd. U handelde in een emotionele opwekking of misschien zelfs om uw geweten te sussen. Is het dan niet goed om naar een afgelegen plek te gaan om het Evangelie te verkondigen? – Zeker wel, maar weet u hoeveel mensen er naar afgelegen oorden zijn gegaan en totaal gefrustreerd zijn teruggekeerd, omdat zij niet op God gewacht hebben tot Hij hen zond. Zij hebben zichzelf niet onderzocht en zichzelf, of misschien ook nog een broeder of zuster, niet de vraag gesteld: "waarom ga ik eigenlijk? Doe ik het om mijn geweten gerust te stellen, of is het omdat ik de Heere lief heb en merk dat Hij mij in die richting wijst?" Hierin zit een groot verschil. Anders kunt u opgescheept zitten met een oneindige hoeveelheid dode werken, net een zweefmolen die maar rond en rond draait, waarbij u aan het einde uw leven verspild hebt.

Op de zevende plaats zijn dode werken, werken die gedaan worden uit *angst voor het eeuwige oordeel*. Wanneer wij naar het Oude Testament kijken, dan zien wij dat dit de enige manier was waarop God er voor kon zorgen dat de meeste Israëlieten God gehoorzaam waren. Wij kunnen dat in het bijzonder zien in **Deuteronomium 28:15** en verder, tot het einde van het hoofdstuk, "*Als u niet naar de HERE uw God luistert en deze wetten die ik u vandaag geef, niet wilt gehoorzamen, zegt Mozes, dan: "zullen al deze vervloeking over u komen: U zult vervloekt zijn in de stad en in het veld; vervloekt zal uw fruit en brood zijn; u zult de vloek dragen van een onvruchtbare moederschoot; uw oogsten zullen vervloekt zijn en er zal een vloek rusten op de vruchtbaarheid van uw vee en kudden; vervloekt zult u zijn waar u binnenkomt en waar u naar buiten gaat...."*. Dus gehoorzaamden de Israëlieten. Weet u, dit is de manier waarop wij ervoor willen zorgen dat onze kinderen ons gehoorzamen – door middel van het creëren van angst voor straf. Er is heel vaak geen andere manier om een kind naar ouders te laten luisteren.

God gehoorzamen uit angst, is beter dan ongehoorzaam zijn. Ik kan zeer zeker zeggen dat dode werken beter zijn dan zondige werken. God zegt in het OT: "U kunt zich beter bekeren van de verkeerde dingen die u doet, omdat u bang bent voor straf." Jezus zegt in het NT: "**Wie van Mij houdt, zal altijd volgens mijn geboden leven**" (**Johannes 14:15**); niet zoals gezegd wordt in **Deuteronomium 28:15** – "wanneer u **niet gestraft wilt worden, houdt u dan aan Mijn geboden**". Er is een groot verschil tussen de betekenis van **Deuteronomium 28:15**, tot aan het einde van het hoofdstuk en dat wat Jezus zei in **Johannes 14:15**. Velen hebben namelijk *niet echt begrepen* dat er een groot verschil is tussen het Oude en het Nieuwe Testament.

Het motief - datgene wat mij er toe beweegt om iets te doen - is wat God ziet en wat ons een geestelijk mens maakt. Bijvoorbeeld, wanneer wij liegen willen voorkomen omdat wij bang zijn dat het ontdekt wordt, dat is op zich een goed motief, maar het is niet het beste motief. Jezus onthield zich niet van liegen omdat Hij bang was dat het ontdekt zou worden, maar omdat het Zijn Vader onteerde. Liegen is tegengesteld aan Gods karakter. Dat is waarom Jezus het niet deed. Dat is het **motief**.

Wanneer een dokter tegen u zegt: "omdat u verbitterd bent en een onvergevende houding bezit tegenover anderen, lijdt u aan astma, of reumatische artritis, of migraine. Het is beter voor u dat u die bitterheid en onvergevende houding naar anderen opgeeft en positief in het leven gaat staan", dan zult u dat misschien doen. Waarom? – om te genezen – omdat u niet gestraft wilt zijn. Maar dit zijn werken die niet tot glorie van God zijn. Het zijn dode werken. Dus u ziet dat er vele, vele voorbeelden zijn van dingen die wij doen omdat wij bang zijn, waarbij wij geloven dat wanneer wij ze niet doen, dat wij gestraft zullen worden. U wilt geen ziekte; u wilt geen oordeel van God. En door die egoïstische angst voor een oordeel kan men voorkomen, dat men heel veel dingen niet doet en een vrij oprecht leven kan leiden. Het is echter geen geestelijk leven.

Laten wij nu kijken naar het achtste karakteristieke dode werk. Deze vinden wij ook in **Deuteronomium 28** en is *tegengesteld* aan wat wij hiervoor gezien hebben. Het zijn werken die gedaan worden vanuit het oogpunt om *beloond te worden*. U weet dat dit ook een manier is hoe wij met kinderen omgaan. Wij zeggen tegen de kinderen: "wanneer jij je huiswerk klaar hebt dan krijg je een mars of zoiets, of wij gaan samen ergens naar toe". Of zoiets als: "wanneer jij eerste wordt in jouw klas dan krijg je een nieuwe fiets", en zie eens hoe hard ze hiervoor *werken*. In het Oude Testament moest God op dezelfde wijze omgaan met de Israëlieten. In **Deuteronomium 28:1-14** zegt God, "Als u deze geboden en wetten van de **HERE**, uw God, die ik u vandaag bekend maak, volledig gehoorzaamt," weet u wat er dan gebeurt? "dan zult u gezegend zijn in de stad en in het veld; U zult gezegend zijn met veel kinderen, grote oogsten, grote kudden van kleinvee en rundvee, met fruit en brood. U zult gezegend zijn waar u binnenkomt en waar u naar buiten gaat. Hij zal Zijn rijke schatkamer van regen in de hemelen voor u openen om u elk seizoen goede oogsten te geven. Hij zal alles zegenen wat u doet;". Dus gehoorzaamden zij aan God omdat zij gezegend wilden worden.

Weet u hoeveel zich hiervan ook afspeelt onder christenen vandaag de dag? Petrus vroeg Jezus op een keer iets, direct nadat de rijke jongeman geweigerd had om zijn bezit op te geven om Jezus te kunnen volgen. Hierbij vergeleek Petrus zichzelf met de rijke jongen man en zei in **Mattheüs 19:27**: "Wij hebben alles verlaten om U te volgen. Wij hebben onze visnetten opgegeven en onze baan, onze zekerheden van de visserij in het meer van Galilea

en zijn U gevolgd, *hoe staat het dan met ons?*" Jezus beantwoorde deze vraag met het verhaal over de baas die mensen aan het werk had in zijn wijngaard, zoals omschreven in **Mattheüs 20:1-6**.

De essentie van deze gelijkenis is, wanneer u het goed bestudeerd, dat de eerste vijf groepen van arbeiders, die aan het werk gingen, allemaal begonnen, nadat zij een overeenkomst hadden gekregen, waar in stond hoeveel zij aan het einde van de dag betaald zouden krijgen. De laatste groep was echter gaan werken zonder een overeenkomst waarin de uitbetalingsvoorwaarden stonden. Dat was het grote verschil tussen de laatste groep en de groepen die ervoor kwamen. En wat was het gevolg? De laatste groep werkt slechts één uur, terwijl de eerste groepen tot twaalf uur werkten. Aan het einde van de dag, toen het loon uitbetaald moest worden, zien wij dat de baas de laatste groep als eerste uitbetaald. Zij kregen twaalf maal zoveel uitbetaald als de eerste groepen. Wanneer wij het uurloon vergelijken, dan zien wij dat de zij in één uur uitbetaald kregen wat de anderen voor twaalf uur werken ontvingen. Hiermee kreeg Petrus zijn antwoord: wanneer u werkt, door te verwachten er iets uit te kunnen halen, dan bent u als laatste aan de beurt. Maar wanneer u uw werk met plezier en blijdschap doet, zonder er aan te denken wat voor voordeel het u oplevert, dan bent u de eerste.

Dode werken zijn werken die gedaan worden om eer en beloning voor te ontvangen. Het enige type werk dat God wil dat wij doen zijn *werken* die gedaan worden *uit liefde, in blijdschap en met plezier*. **Kwaliteit betekent voor God veel meer dan kwantiteit**. Hij is op zoek naar een reactie van liefde en dankbaarheid van ons, geen gedwongen dienstverlening, uit angst of hoop dat wij er een voordeel uit halen of beter van worden.